

Erfaringsrapport Uummanaq Sundhedscenter juli 2020

Uummanaq er beliggende nord for polarcirklen på en kun 12 km² stor klippeø. Byen har ca 1300 indbyggere, og yderligere ca 1000 mennesker fra 5 tilhørende bygder er tilknyttet sundhedscenteret. Fiskeri af hellefisk er det primære erhverv.

Transport og boligforhold

Transporten til Uummanaq er en oplevelse i sig selv. Turen inkluderer normalt 3 flyforbindelser samt helikopter. Jeg ankom efter 13-timers smuk sejlads gennem ishavet i midnatsolen fra Illulisat, da mine fly blev forsinket af tåge. Aflyste fly er et velkendt problem om sommeren, så sørg for at have en "sikkerhedsmargin" af dage i hver ende af dit ophold.

Jeg blev indlogeret i en fantastisk tjenestebolig med 180 graders udsigt over havet med hvaler og forbigående, foranderlige isbjerge. Udsigten var meget betagende og tidkrævende 😊. Der var masser af plads i huset, fjernsyn og radio med DR-kanaler, et veludstyret køkken samt vaskemaskine. Toilettet er et tørkloset med spand, hvorfra man tømmer posen ud i en kasse foran boligen. Boligen var uden internet. Jeg nød at leve "off-line", men kunne frit benytte mig af sygehusets personalenet.

Alt på øen ligger i gåafstand. Øen rummer en stor dagligvarebutik, 2 mindre butikker, cafe ved havnen, sportshal med mulighed for styrketræning, skole, alderdomshjem, børnehjem, et lille museum og en stenkirke.

Det faglige udbytte

Uummanaq Sundhedscenter er underlagt Regionssygehuset i Illulisat. Der er tilknyttet 2 læger og ca 4 sygeplejersker. Lægerne er opdelt på 2 funktioner; en vagthavende læge som går stuegang og tager sig af akutte patienter, samt en hverdagslæge som har tidsbestilling og ambulatoriefunktion.

De fleste dage tilbragte jeg på "Skiftestuen", som bruges til ambulante besøg og normalt betjenes af en sygeplejerske eller andet uddannet sundhedspersonale. Skiftestuekonsultationerne omfattede bl.a. øjen-, hals- og urinvejsinfektioner samt øreskylninger, sårpleje, vaccinationer og injektionsbehandlinger. Allerede på min anden dag var jeg i gang på skiftestuen, og med tiden fik jeg visiteret mere "lægelige" konsultationer til programmet. Det var altid muligt at konsultere patienter med lægerne, alternativt de erfarne sygeplejersker. Udover at have egne konsultationer i skiftestuen hjalp jeg til i skadestuen, udførte laboratorieopgaver (fx urindyrkning og blodprøvetagning), deltog i småkirurgiske indgreb med lægerne (fx biopsitagning og p-stavs fjernelse), deltog på lidt stuegang samt var på lægebesøg på alderdomshjemmet. Jeg kom desværre ikke på bygdebesøg, men dette bør der ellers ofte være mulighed for.

Fritid

Jeg var selv lidt nervøs for "ø-kuller" og havde medbragt rigeligt med underholdning, men med lange klinikdage og rige weekendoplevelser fløj tiden af sted. Ud fra mine oplevelser kan jeg liste følgende eksempler på aktiviteter:

- Gåtur til Julemandens Hus. Begynd ved fodboldbanen eller børnehjemmet og følg de røde afmærkninger

- Gåtur til "Den Blå Sø". Jeg fik af mange beskrevet ruten, som går fra julemandens hus og op vest om Uummanaq-klippen. Trods 3 forsøg fandt jeg vist aldrig den rigtige sø, men turene var usædvanligt smukke, i udfordrende og barskt terræn og med storslåede udsigter.
- Sejltur med Uummanaq Seasafaris. Da jeg ikke var bekvem med at udspørge fiskere og andre bådejere, var ture med denne turistvirksomhed en god mulighed for sejloplevelser. Man kan selv arrangere turens indhold og bør samle en gruppe på 4-6 personer hertil. Priserne ligger i lejet 600-1200 kr pr person. Jeg kan anbefale tur til den gamle inuitboplads Qilakitsoq, hvor 8 velbevarede mumificerede lig fra Thulekulturen er fundet, tur til det nedlagte mineområde Maamorilik, tur til en nærliggende ørken, tur til en bygd og at pilke torsk fra båden. Sejltur i sig selv er også for fedt!
- Kaffemik er der rig mulighed for at opleve – enten hos kolleger eller via invitation på byens facebookside. Anledningen kan være alt fra fødselsdag, første-skoledag og konfirmation. Det er god kutyme at medbringe en lille gave (f.eks. en 50-kroneseddel) og blot at være der så længe det tager at drikke 2 kopper kaffe. Således giver man plads til nye gæster.
- Besøg på børnehjemmet. En engageret ansat kunne fremvise hjemmets ikke-bidske (!) hunde og fortælle om den grønlandske tradition med brug af slædehunde.
- Kirkegang. Oplev hvordan salmerne synges i slowmotion!
- Fiskeri. Jeg håber, min fiskestang kan komme nye medicinstuderende til glæde. Det er bedst at fiske ude ved Julemandens Hus. Find udstyr i fiskebutikken på havnen.
- Fredagsøl med kolleger

Konklusion

Det var faktisk et tilfælde, at jeg fik klinik i Uummanaq (COVID19-pandemien kom i vejen for mit planlagte ophold i Sisimiut), men jeg er kun ovenud taknemmelig for at have oplevet netop denne lille plet i Grønland. Det forlyder, at Uummanaq med sine traditionelle farvestrålende træhuse, det hjerteformede fjeld og bugten med isfjelde er blandt de smukkeste steder i Grønland. I mine øjne er det en sand paradis-ø, og jeg blev hver dag betaget af de smukke omgivelser.

Kulturelt giver det en meget autentisk oplevelse af Grønland at komme langt væk til et lille ø-samfund. Jeg følte mig velkommen og "interessant" og oplevede hurtigt, hvordan befolkningen kunne genkende mig på gaden.

Fagligt har opholdet været meget udbytterigt. Jeg har fået et bredt indblik i både kliniske tilstande og andre sundhedsfaglige arbejdsområder. Nogle typer konsultationer blev næsten rutine, og kommunikationen med patienter blev tryk. Jeg følte mig værdsat på sygehuset, da min funktion kunne lette arbejdsbyrden for sygeplejerskerne og fx frigav tid til opbyggelsen af et bedre apotek. Dagene var lange, travle og med mange udfordringer (besvær med at dække vagtplanen, mangel på tolke og erfarent sundhedspersonale, mangel på parakliniske tests, manglende faste rammer for arbejdsgangen...), men der var et godt og venskabeligt sammenhold, hvor man var søde til at hjælpe hinanden.

Du skal vælge Uummanaq, men også være opmærksom på risikoen for, at du får blod på tanden for flere grønlandseventyr!

Økonomi

Jeg vil klart anbefale, at man inden afrejse søger legater, da specielt flybilletter og turistoplevelser er meget dyre. Jeg fik selv 15.000 kr gennem William Demand Fonden og ELRO Fonden.

Forslag til budget:

- Fly: 15.000 kr
- Husleje: 850 kr
- Kost: 2500 kr
- Oplevelser: 5000 kr

Medbring

- Klinikfodtøj, stetoskop, reflekshammer, lommebøger
- Bøger og anden underholdning
- Vandrestøvler, solbriller, skiundertøj, lag-på-lag-overtøj, handsker, hue osv.

Kliniktøj, sengelinned, håndklæder, klude og viskestykker stilles til rådighed

Du er meget velkommen til at kontakte mig på aneemiliefv@gmail.com ved spørgsmål

Det gule sundhedscenter ligger med prima placering nær havnen